

Asia: VN/31603/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uusyrityskeskukset kiittävät mahdollisuudesta lausua luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025–2029.

Uusyrityskeskukset toimivat yhteiskunnallisesti merkittävällä tavalla edistäen yrittäjyyttä, työllisyyttä ja alueellista elinvoimaa. Vaikka emme ole muodollisesti ole yhteiskunnallisia yrityksiä, jaamme monia samoja tavoitteita: tuemme vastuullista ja kestävää yritystoimintaa sekä mahdollistamme uusien yritysten syntymisen yhteiskunnan tarpeisiin. Koska teemme itsekin työtä yhteisöllisten ja yhteiskunnallisten tavoitteiden eteen, tunnistamme tämän strategian perimmäisen tavoitteen ja tuemme sen lähtökohtaa.

Haluamme nostaa esiin seuraavat näkökulmat, jotka ovat keskeisiä uusien yritysten perustamisen ja yrittäjyyden edistämisen kannalta:

1. Määrittelyjen selkeys ja joustavuus

On tärkeää huomioida, että lähtökohtaisesti hyvin monet yritykset ovat yhteiskunnallisesti merkittäviä toimijoita. Yritykset työllistävät, toimivat vastuullisesti ja edistävät ekologista kestävyyttä sekä yhteiskunnan hyvinvointia monin tavoin. Yhteiskunnallisen yrittäjyyden määrittelyssä onkin syytä tunnistaa tämä laajempi vaikuttavuus, jotta rajanveto ei sulje pois yrityksiä, jotka toimivat yhteiskunnallisesti tärkeiden asioiden äärellä, vaikka niiden ensisijainen tavoite ei olisikaan yhteiskunnallinen päämäärä muodollisessa mielessä. Esimerkiksi moni ympäristöä tai yhteisöllisyyttä edistävä yritys voi jäädä määrittelyn ulkopuolelle, vaikka niiden toiminta on yhteiskunnallisesti merkittävää.

Strategiassa on tärkeää tunnistaa yritystoiminnan monimuotoisuus ja välttää liian tiukkoja raja-aitoja yhteiskunnallisen ja muun yritystoiminnan välillä. Samalla kuitenkin on hyödyllistä, että strategiassa määritellään selkeästi, milloin yritys katsotaan yhteiskunnalliseksi yritykseksi, jotta mahdolliset tukitoimet ja erityisohjelmat voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisesti. Määrittelyjen tulee olla selkeitä mutta riittävän joustavia, jotta ne eivät muodosta tarpeettomia raja-aitoja uusien yritysten perustamiselle tai neuvonnalle.

Uusyrityskeskukset kohtaavat neuvonnassaan monenlaisia yritysideoita, joista osa voi sisältää yhteiskunnallisia tavoitteita. Selkeä, mutta joustava määrittely tukee neuvontatyötä ja madaltaa kynnystä yhteiskunnallisen yrittäjyyden polulle.

2. Tunnettuuden ja neuvonnan vahvistaminen

Uusyrityskeskukset ja niiden tarjoama yritysneuvonta ovat matalan kynnyksen neuvontakanava, jossa yrittäjyyden eri muodot tulevat vastaan jo yrityksen perustamisvaiheessa. Strategiassa tulisi huomioida Uusyrityskeskusten rooli yhteiskunnallisen yrittäjyyden tunnettuuden ja osaamisen lisäämisessä, sekä yrittäjyyspolun alkupäässä mahdollistaa varhaisen tuen yhteiskunnallisen yrittäjyyden erityiskysymyksiin. Yhteistyötä osaamiskeskusten ja muiden toimijoiden kanssa kannattaa tiivistää, jotta yhteiskunnallisen yrittäjyyden mahdollisuudet tulevat esiin jo alkumetreillä.

3. Reilu kilpailu ja tasapuoliset rahoitusmahdollisuudet

On tärkeää, että rahoitusratkaisut eivät aseta uusia yrityksiä eriarvoiseen asemaan, vaan tukevat kaikkia yritysmuotoja tasapuolisesti. Uusyrityskeskusten asiakkaat hyötyvät selkeistä ja yhdenvertaisista rahoitusmahdollisuuksista, joissa yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoittelu voi olla yksi kriteeri, mutta ei ainoa peruste tuelle. Rahoitusmuotojen suunnittelussa tulee arvioida niiden vaikutukset markkinoihin ja varmistaa, että ratkaisut ovat kilpailuneutraaleja.

4. Hankintojen saavutettavuus

Julkisten hankintojen kriteerien tulee olla sellaisia, että myös pienet ja uudet yritykset voivat osallistua kilpailutuksiin. Esimerkiksi työvoimarakenteeseen liittyvät ehdot voivat sulkea mikro- ja pk-yrityksiä ulkopuolelle. Strategiassa tulisi painottaa hankintojen pilkkomista ja osallistavuutta, jotta uudet yritykset ja pienet toimijat eivät jää ulkopuolelle.

5. Neuvonnan ja osaamisen kehittäminen

Uusyrityskeskukset ovat avainasemassa yrittäjyyspolun alkupäässä. Strategiassa tulisi huomioida resurssit ja työkalut, joilla Uusyrityskeskukset voivat tukea yhteiskunnallisen yrittäjyyden erityiskysymyksissä. Yhteistyö oppilaitosten, osaamiskeskusten ja muiden toimijoiden kanssa vahvistaa yrittäjyyden ekosysteemiä ja mahdollistaa monipuolisen tuen uusille yrittäjille.

6. Tilastointi ja vaikuttavuuden mittaaminen

Uusyrityskeskukset ovat merkittävä tiedon tuottaja uusien yritysten perustamisesta Suomessa. Meillä on kattavaa ja ajantasaista tietoa perustettujen yritysten määrästä, toimialoista ja kehitystrendeistä. Olemme valmiita kehittämään yhteistyötä tilastoinnin ja vaikuttavuuden mittaamisen osalta, jotta strategian toimeenpanoa ja vaikuttavuutta voidaan arvioida entistä paremmin.

Yhteenvedona korostamme, että strategian tulee tukea yrittäjyyden monimuotoisuutta, reilua kilpailua ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kaikille yrityksille. Uusyrityskeskukset ovat valmiita edistämään yhteiskunnallisen yrittäjyyden tunnettuutta ja tukemaan uusia yrittäjiä heidän polullaan, yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa.

Kunnioittavasti,

Anneli Komi

Suomen Uusyrityskeskukset ry

Komi Anneli
Suomen Uusyrityskeskukset ry